

Grensoverschrijdende samenwerking tussen Nederland en zijn bureu

Kasteel Anholt, aan de grens tussen Duitsland en Nederland, waar in 2011 het 20-jarig jubileum van het "Anholt-verdrag" voor grensoverschrijdende samenwerking is herdacht.

Grensoverschrijdende samenwerking tussen Nederland en zijn directe bureu bestaat al decennia. Inzet is gericht op samenwerking op veel terreinen. Bijvoorbeeld transport, onderwijs, arbeidsmarkt, veiligheid, gezondheidszorg, milieu en ruimtelijke ordening. De voortschrijdende Europese samenwerking tussen lidstaten binnen de EU geeft aan deze directe grensoverschrijdende samenwerking natuurlijk een impuls. Sinds een aantal jaren bestaat er bijvoorbeeld de Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS). Een Europese verordening die een uniforme basis biedt voor grensoverschrijdende samenwerking binnen heel Europa.

Tom Leeuwestein

Projectleider Europa en Lokale/Regionale Overheden, Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijks-relaties Nederland

"Zo een inzet van de EU is vitaal voor het creëren van Europa zonder grenzen, waarbinnen vanuit de gedachte van een interne markt en een vrij verkeer van goederen en diensten Europa volop kan concurrerend zich kan ontwikkelen.

Al deze initiatieven op EU niveau dragen dus bij aan een Europa zonder grenzen, maar het is een lange weg met niet altijd snelle resultaten. We hebben immers te maken met 27 lidstaten, landen met hun eigen nationale, regionale en lokale regelgeving gebaseerd op een eigen historische opvatting over staatsrechtelijke organisatie. Sommigen federaal, anderen meer centraal en varianten. Aan de grenzen tussen deze lidstaten is dat te merken. Bedrijven en burgers die er voor kiezen om aan beide kanten van een grens activiteiten te ontwikkelen lopen aan tegen de verschillen in regelgeving met soms onaangename verrassingen. Verschillen in bijvoorbeeld sociale zekerheid maken het soms een avontuur om wisselend een baan te aanvaarden aan beide kanten van een grens. De consequenties zijn niet altijd te overzien. Regelgeving op het gebied van milieu of bedrijven botst soms, immers aan de grens houdt het op en is een gebiedsgericht plan voor natuur of bedrijfshuisvesting begrensd door de grens. Wat aan de andere kant van de grens gebeurt is

niet de verantwoordelijkheid.

In 2008 is door de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken in Nederland het initiatief genomen voor versteviging van grensoverschrijdende samenwerking. Doel was – en is – het zoveel mogelijk wegnemen van de belemmeringen van grensoverschrijdend werken, wonen en ondernemen.

Gestart is met een project gericht op de directe bureu in Vlaanderen, Wallonie, Federaal België, Noord Rhijn Westfalen, Niedersachsen en Federaal Duitsland. In de eerste 2 jaren van deze intensivering van grensoverschrijdende samenwerking is gewerkt met een grensmakelaar, dhr. Wim van Gelder (oud commissaris van de Koningin in Zeeland). Contacten moesten worden gelegd en soms opgefrist met alle bestuursniveaus aan beide kanten van de grens. Met alle betrokkenen werd geïnventariseerd wat de knelpunten waren aan de grens, wie er voor verantwoordelijk was en er ook wat aan kon doen. Deze aanpak was succesvol. Inzicht, begrip en ook aanpak van knelpunten aan de grens werd meer systematisch aangepakt. Na de projectfase is het meer gezocht naar wat op regionaal niveau blijvend aan aandacht voor grensoverschrijdende

samenwerking kon worde gerealiseerd. Met name de Commissarissen van de Koningin is gevraagd op regionaal niveau de rol van aanjager steviger op te pakken. De Commissaris van de Koningin van de provincie Limburg heeft hierbij een coördinerende rol op zich genomen. Tegelijkertijd werd door het ministerie van Buitenlandse zaken een Speciaal Vertegenwoordiger voor de Buurlanden ingesteld. Allemaal gericht op een meer permanente manier van werken aan het wegnemen van belemmeringen in het grensoverschrijdende verkeer én het benutten van kansen. In regulier overleg met de Nederlandse grensregio's wordt gemonitord of er voortgang is de samenwerking. Het Parlement wordt ook geïnformeerd over deze voortgang. En met alle betrokken Nederlandse ministeries is er afstemming in een Task-Force. Met de afzonderlijke buurlanden buurlanden/gewesten wordt gewerkt aan zogenaamde bilaterale actielijsten. Tussen Vlaanderen en Nederland is deze lijst in 2012 vastgesteld; naar verwachting zullen ook met Niedersachsen en Noordrijn-Westfalen binnenkort lijsten kunnen worden vastgesteld. Kort samengevat, er is een praktische structuur ontstaan waarbij echte stappen kunnen worden gezet op de lange weg van het wegnemen van grensoverschrijdende knelpunten."

..... EVENEMENTEN

MAART-APRIL

Jaarlijks evenement van het INTERREG IVA 2 Zeeën Programma op 14 en 15 maart 2013 in Rotterdam

Seminarie "Grootstedelijke polen en grensoverschrijdende uitdagingen" op 19 maart 2013 in Metz, georganiseerd door het Réseau des Pôles Métropolitains, in partnerschap met MOT, DATAR en FNAU

4e Cross-Channel Forum op 20 maart 2013 in Caen

Conferentie in het kader van het project TRION Energie-Klimaat-netwerk (Bovenrijn), op 21 maart 2013 in Colmar

3e Europese Congres voor Gedecentraliseerde Samenwerking, op 9 en 10 april in Brussel

AV en conferentie-debat van MOT

De Algemene Vergadering van MOT vindt in aanwezigheid van voorzitter Michel Delebarre* plaats op 25 april 2013 in Straatsburg, op uitnodiging van de Communauté urbaine van Straatsburg (lid van het MOT-netwerk).

De dag ervoor, op 24 april, wordt er een conferentie-debat gehouden over het thema "2014-2020 - naar een grensoverschrijdende samenwerking in dienst van de burger".

* Voormalig minister van staat, senator-burgemeester van Duinkerken en voorzitter van het monitoringplatform Europa 2020 van het Comité van de regio's.

Meer info: www.espaces-transfrontaliers.eu

De Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai: vijf jaar vruchtbare samenwerking!

Het voorzitterschap van de Eurometropool ontvangt de partituur van "A l'heure au métro, Paul!". Martine Aubry, voorzitter en de drie vicevoorzitters: Rudy Demotte, Stefaan De Clerck en Gilles Pargneaux.

De "Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai" is de eerste EGTS die werd gecreëerd in Europa en faciliteert de samenwerking tussen drie Franse en Belgische regio's die samen 2,1 miljoen inwoners tellen: Lille Métropole, Wallonie Picarde en Zuid- en Midden-West-Vlaanderen.

Het Agentschap van de Metropool staat in voor de coördinatie en het overleg tussen de 14 stichtende partners en zet in nauwe samenwerking met deze partners de gezamenlijk gedefinieerde doelstellingen en beslissingen om in concrete acties. Het "FORUM", een adviserend orgaan van de Eurometropool dat 80 vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld bijeenbrengt, draagt bij aan de werkzaamheden.

Volgende zaken werden inmiddels opgezet: een grensoverschrijdend werkgelegenheidsforum, een

fysiek en virtueel platform voor de innovatiebevordering rond 4 thematische clusters (Innov'eurometropolis), een gemeenschappelijke promotie van de economische troeven van de regio voor investeerders uit de hele wereld (Investineurometropolis), een toeristische website om mensen kennis te laten maken met de 3550 km² grote regio (www.visiteurometropolis.eu), een beleid rond labelling en partnerschappen. De spoorwegverbindingen zijn verbeterd op het vlak van frequentie, stiptheid, kaartjesverkoop en kosten; en de Eurometropool heeft ook de bevoegde overheden geïnterpelleerd in verband met het kanaal Seine Nord-Europe, structurende rivierverbinding voor de ontwikkeling van heel Europa.

Het strategische programma 2014-2020 van de Eurometropool betreft 3 prioritaire transversale thema's:

de ontwikkeling van het economisch potentieel, de versterking van de interne mobiliteit en de internationale toegankelijkheid van de regio, en de ontwikkeling van het blauw en groen netwerk als hefboom voor de valorisatie en uitstraling van de regio. Het programma wordt in principe halverwege 2013 goedgekeurd.

Voor de opbouw van haar langetermijnvisie voor 2030 ontwikkelt de Eurometropool tools waarmee informatie uitgewisseld kan worden tussen partners om de toekomst uit te denken. Daarnaast worden ook conferenties en workshops gepland over de metropolisering van de regio.

Tenslotte is er momenteel ook een evaluatie lopende met het oog op concrete pistes om de coördinerende rol van de Eurometropool en de processen voor het opzetten van concrete acties te versterken.

www.eurometropolis.eu

Een LSGS voor Groot-Genève

Op 28 januari jl. werd de Stuurgroep van Groot-Genève vervangen door het Lokale samenwerkingsverband voor grensoverschrijdende samenwerking (LSGS) "Frans-Valdo-Geneefs Agglomeratieproject". Deze belangrijke ontwikkeling voor "Groot-Genève" bevestigt de wil van de partners - de Franse en Zwitserse politici - om de grote uitdagingen van de grensoverschrijdende regio aan te pakken.

Het bureau van deze nieuwe politieke en administratieve overlegorganisatie wordt gevormd door een nieuwe voorzitter, François Longchamp, adviseur van staat van de Zwitserse Republiek en het kanton Genève (Departement stadsplanning) en 7 vicevoorzitters. Dit is het eerste LSGS naar Zwitsers recht dat zal instaan voor de leiding van een grensoverschrijdend agglomeratieproject.

[Meer info](#)

De 13e Top "Grande Région"

Op 24 januari heeft het Land Rheinland-Pfalz voor de komende twee jaar het voorzitterschap overgenomen van de Top "Grande Région" en zijn werkprogramma gepresenteerd: "De demografische verschuiving is één van de grootste uitdagingen die de arbeidsmarkt van de Grote Regio met 213.000 grensarbeiders moet aanpakken." Eén van de prioritaire doelstellingen is het coördineren van de partners voor "het ontwikkelen van nieuw potentieel met het oog

op de beschikbaarheid van gekwalificeerde arbeidskrachten in een grensoverschrijdende context". Verder zijn er ook andere samenwerkingsdomeinen waaraan aandacht wordt besteed: gezondheidszorg, dienstverlening, planning en transport, sociale insluiting en de strijd tegen sociale dumping, hernieuwbare energie, grensoverschrijdende clusters, kennisverzameling, e.d.

[Meer info](#)

EGTS-platform

De jaarlijkse bijeenkomst van het EGTS-platform van het Comité van de regio's, waaraan MOT deelneemt, heeft op 25 februari jl. in Brussel plaatsgevonden. Het verslag ervan wordt in de volgende nieuwsbrief gepubliceerd.

[Meer info](#)

Frans-Duitse dialoog en grensoverschrijdende samenwerking

In het kader van de 50e verjaardag van het Elysée-verdrag op 22 januari 2013 worden in de Verklaring van de Raad van Franse en Duitse ministers de grote beleidslijnen uitgezet voor de Frans-Duitse samenwerking. De passage "Bevordering van meer integratie voor onze grensoverschrijdende ruimte" legt de nadruk op de Frans-Duitse grensoverschrijdende samenwerking en de noodzaak om deze in de volgende domeinen te versterken: economie, arbeidsmarkt, gezondheidszorg, opleidingen en veiligheid. In de tekst wordt op een positieve wijze aandacht besteed aan onder meer de oprichting van de EGTS, de transnationale grootstedelijke regio van de Bovenrijn, de Grote Regio en het oprichten van openbaarvervoerslijnen. In de Verklaring worden meerdere domeinen vastgelegd die "de mogelijkheid bieden om [de samenwerking] te versterken, met name op het gebied van het leren van de taal van de partner en de werkgelegenheid". De intensivering van de samenwerking moet eveneens

Diagnostiek en aanbevelingen van MOT

De onlangs door MOT uitgegeven methodologische gids beoogt een betere afstemming van het cohesiebeleid, de bestuursinstrumenten en de grensoverschrijdende territoriale systemen. Het bestaat uit 156 pagina's met een analyse van de samenwerking bij elke Franse grens, een transversale analyse die wordt aangevuld met 25 pagina's aanbevelingen. Dit werk was de gelegenheid voor MOT om een [kaart te maken met de belangrijkste grensoverschrijdende akkoorden, structuren en programma's bij de Franse grenzen](#).

Er zijn drie soorten aanbevelingen opgesteld:

Algemene aanbevelingen

- De koppeling tussen strategie, governance en financiering versterken
- Het grensoverschrijdende beleid integreren in het gemeenschappelijke recht van de verschillende beleidssectoren
- De multilevel governance van de grensoverschrijdende samenwerking versterken

Frans organisatiekader

- Op lokaal niveau de rol van de lagere overheden en groeperingen bij de opbouw van grensoverschrijdende regio's versterken
- Op regionaal niveau de strategische rol van de regio's versterken in overleg met de andere overheden en groeperingen
- Op nationaal niveau zorgen voor een monitoring en een thematische sturing per grens
- De grensoverschrijdende gesprekspartners per ministerie in kaart brengen
- Een interministeriële stuurgroep oprichten voor

gericht zijn op "de toegang tot zorg aan weerszijden van de grens, een efficiënt en milieuvriendelijk vervoerssysteem, de verbinding van elektriciteits- en gasnetwerken, het gebruik van compatibele elektrische voertuigen en de preventie van en strijd tegen criminaliteit." "De samenwerking op het vlak van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt wordt versterkt via de oprichting van gemeenschappelijke "loketten" voor het beantwoorden van vragen

grensoverschrijdende zaken

- Benoemen van Prefecten als grensoverschrijdende aanspreekpunten
- Versterken van de kennisopbouw & analyse van grensoverschrijdende zaken

Cohesiebeleid 2014-2020

- Meer gewicht toekennen aan grensoverschrijdende samenwerking in het partnerschapsakkoord
- De partnerschapsakkoorden van Frankrijk en de buurlanden op elkaar afstemmen voor wat betreft de aspecten die te maken hebben met grensoverschrijdende samenwerking
- Het partnerschapsbeginsel respecteren bij de opstelling en opvolging van het partnerschapsakkoord
- Een grensoverschrijdende dimensie geven aan de diagnostieken van het partnerschapsakkoord en de

samenwerkingsprogramma's

- De tools voor geïntegreerde territoriale ontwikkeling ten uitvoer brengen
- De procedure voor de uitwerking van de samenwerkingsprogramma's verbeteren
- De afstemmingsmechanismen tussen fondsen en tussen programma's opstellen
- Een beter onderscheid maken tussen de verschillende soorten projecten
- De uitvoering van de programma's verbeteren
- De tools voor capitalisatie en netwerking versterken

[Volledige versie van de gids: fr](#)
[Samenvatting: fr – en](#)
[Synthese: fr – en – it](#)

Study co-funded by the European Union in the framework of the Europ'Act programme. Europe is taking action in France with the ERDF.

[van de] grensarbeiders." Verder zijn er ook andere samenwerkingsgebieden waaraan aandacht wordt besteed: civiele veiligheid, ondersteuning voor de bevolkingen bij rampen en politie- en douanesamenwerking. Een ander belangrijke stap is dat de Franse en Duitse ministers voor milieu, Delphine Batho en Peter Altmaier, op 22 januari hebben bekendgemaakt dat er een "Frans-Duitse dienst voor hernieuwbare

energie in het kader van de energietransitie" wordt opgericht voor de versterking op lokaal, regionaal en nationaal niveau van de Frans-Duitse samenwerking in de sector hernieuwbare energie. Er kan een verbinding gemaakt worden met de werkgroep van het netwerk van MOT, dat geleid wordt door het Eurodistrict Regio Pamina, dat al twee jaar werkt aan hernieuwbare energie in een grensoverschrijdende context.

PERSOVERZICHT

▲ Ca. 30 miljard euro bezuinigd op het cohesiebeleid

Europe Information, 12 februari

"De Europese Raad heeft op 8 februari in zijn conclusies bevestigd dat "het cohesiebeleid een essentieel instrument is voor de investering in, de groei van en het scheppen van werkgelegenheid in de EU alsook voor de structurele hervormingen op nationaal niveau". De raad voegde echter niet de daad bij het woord en besloot de begroting voor dit beleid tot 325,149 miljard euro (vastleggingskredieten) te beperken in het kader van het meerjarig financieel kader 2014-2020, d.w.z. 29,7 miljard minder dan voor het huidige financiële kader. [...] Voor de doelstelling "Territoriale Samenwerking" wordt 8,948 miljard euro uitgetrokken. Dit bedrag is vrijwel geheel identiek aan het bedrag dat voor 2007-2013 werd toegekend (8,7 miljard). Het bedrag wordt als volgt verdeeld: 6,627 miljard voor grensoverschrijdende samenwerking, 1,822 miljard voor transnationale samenwerking en 500 miljoen voor interregionale samenwerking." Conclusies van de top: www.europolitique.info (zoekterm 329807).

▲ De Europese Unie stemt in met een ambitieuze begroting

Le Monde, 9 februari

"De begroting is nauwelijks rond en ligt nu al onder vuur: het begrotingscompromis dat met veel moeite is bereikt [...] door de staats- en regeringshoofden van de 27 lidstaten, valt niet in de smaak bij de Europarlementariërs. In een gezamenlijke verklaring, wat echter zelden voorkomt, hebben de leiders van de vier grootste politieke partijen bedreigd om de begroting in de "huidige vorm" niet in stemming te brengen."

▲ Grensoverschrijdende spoorwegverbindingen: verbinding tussen de regio's en de buurlanden

Transport public, 1 februari

"Achtien jaar na het van kracht worden van de Schengenruimte in 1995, waardoor het vrije verkeer binnen verdragsstaten mogelijk werd, wordt er een extra mijlpaal bereikt bij de organisatie van grensoverschrijdend reizen per spoor. Om de grensoverschrijdende TER-lijnen mogelijk te maken, gaan de Franse regio's partnerschappen sluiten met de aangrenzende landen. Tot nu toe mocht een regionale raad volgens het Franse wetboek van vervoer slechts een overeenkomst sluiten met de vervoersautoriteit van één regio uit een aangrenzend land. Dus alleen bilaterale overeenkomsten waren toegestaan. Vandaag voorziet artikel 2 van het wetsvoorstel houdende de inrichting van de infrastructuur en vervoersdiensten [...] inderdaad in deze uitbreiding."

▲ Alzette-Belval: "De stad van morgen" lanceert grensoverschrijdende ecostad

Urbapress, 30 januari

"De prefectuur van de regio Lotharingen, de instelling voor openbare inrichting (EPA) Alzette-Belval en de Deposito- en consignatiekas zijn op 18 januari een partnerschap overeengekomen waardoor de ecostad Alzette-Belval bij de Luxemburgse grens in de operationele fase wordt gezet."

▲ Grensoverschrijdende crèche

Le Républicain lorrain, 3 februari

"Gilbert Schuh [voorzitter van het Eurodistrict Saar-Moselle] dacht aan de jonge kinderen en lanceerde het idee van een grensoverschrijdende crèche. Dit idee is ontstaan uit de vaststelling dat er in Saarland steeds minder Frans gesproken wordt en dat je al vanaf jonge leeftijd aan taalverwerving moet doen om je in twee culturen te kunnen onderdompelen. Dit wordt de eerste."

▲ Voorbereidingen voor een grensoverschrijdende dienst voor arbeidsbemiddeling in Kehl DNA, 25 januari

"Tegen maart bereikt de samenwerking tussen het Franse arbeidsbureau en zijn tegenhanger aan de overkant van de Rijn een nieuwe fase met de opening van het eerste Frans-Duitse bureau in de grenszone in Kehl (Baden-Württemberg)."

▲ Grensoverschrijdend project als oplossing voor tekort aan verpleegkundigen

Le Messenger, 31 januari

"De beoogde oplossing: een opleidingscentrum in Ambilly voor de hele Frans-Geneefse stadsregio. L'Arc werkt aan de oprichting van een grensoverschrijdend opleidingsinstituut voor verpleegkunde (Ifsi) en beroepen in de gezondheidszorg. 'De doelstelling is om een oplossing te bieden voor het tekort aan opleidingen voor verpleegkundigen en verpleeghulpen op ons hele grondgebied terwijl de bevolking groeit en er steeds vraag is naar onze medische voorzieningen'."

Publicatie: Interact brochure "Territorial cooperation 2014+"

In het in de winter van 2013 uitgegeven overzicht van het programma Interact wordt de focus gelegd op de middelen, met name de EGTS en de mogelijke opportuniteiten voor een betere opzet van de territoriale samenwerking voor de programmeringsperiode 2014-2020.

Welke financiële instrumenten zijn er beschikbaar? Welke inbreng en welke veranderingen zijn gelieerd aan de EGTS? Deze vragen worden besproken door experts in territoriale samenwerking in Europa en worden met talrijke voorbeelden geïllustreerd.

http://www.interact-eu.net/interact_newsflash/newsletter_interact_winter_2013_territorial_cooperation_2014_part_2/188/13651

GRENDOERSCHRIJDENDE ACTUALITEIT

Mission Opérationnelle Transfrontalière
38, rue des Bourdonnais
75001 Paris France
Tel: +33 (0)1 55 80 56 80
www.espaces-transfrontaliers.eu
Uitgever: Jean Peyrony
Redactie: Domitille Ayral
Foto's: pagina 2: Lille Métropole ;
pagina 3: MOT

Abonnement:
www.espaces-transfrontaliers.eu
("Newsletter")

